

Projekt læselyst på Midtbyskolen aug-dec 07

Afrapportering: affyring af 3 læselystlunter omkring den faglige læsningsakse.

Beskrivelse af erfaringer og selve projektet

Sammenhæng:

Midtbyskolens bibliotek er inddelt i fag- og skønlitterært bibliotek, desuden et aflukkeligt bibliotek mest til 0.-4.- klasse samt et stort aflukkeligt elevprojektværksted med mulighed for projektarbejde, gruppearbejde, foredrag, filmforevisning mm. Skolebiblioteket har anvendt hele arealet under forløbet.

Skolebibliotekets udgangspunkt for projektet er øget fokus på faglig læsning i alle skolens fag samt at udvikle den faglige læsning som teamets fælles ansvar. Skolebiblioteket har i en længere periode arbejdet med læsning som indsatsområde – ud fra flere vinkler.

Mål:

Skolebiblioteket på Midtbyskolen ønsker via projekt Læselyst:

- at være aktivt medvirkende i faglige læseprocesser
- at være medvirkende til at elevgruppen 5.årgang fastholdes og udvikler kompetencer som faglige læsere
- at åbne døre ind til nye og spændende verdener sammen med elevgrupper, vi er knyttet til.
- at give elever oplevelser med og i den faglige litteratur og dermed være medvirkende til, at nysgerrighed og forståelse for omverdenen styrkes gennem læsningens rum
- at elever og lærere oplever skolebiblioteket som en udad-agerende og medspillende pædagogisk ressource i dagligdagen.
- at øge elevers evne for egne faglige udtryk via faglig læseproduktion og egen formidling af produktionen
- at eleverne, via bogen, interesser, faglige fællesskaber og indspil af aktanter fra den ”virkelige verden”, tænder på deres, til tider forunderlige, omverden og på en øget forståelse af den.
- At elevgruppen opnår flere kompetencer i forhold til at navigere sikkert i den kendte verden – via læsning - samt erhverver større sikkerhed omkring egen læring.

Tegn

Undervejs i forløbet iagttages det:

- om eleverne bruger forskellige materialetyper og læsestrategier i dagligdagen (i samarbejde med teamets lærere.)
- om biblioteket bliver brugt mere end sædvanligt i undervisningen.
- om der bliver mere snak om faglitteratur med eleverne. Her indgår overvejelser omkring illustrationsbrug, layout, elev- og lærerovervejelser omkring materials egnethed og tilgængelighed osv.
- om lærerne viser øget interesse for at bruge skolebiblioteket i forbindelse med det faglige arbejde i klasserne.
- om lærere/elever ønsker eks. vis søgekurser o. lign
- om elever viser øget interesse for faglitteratur – også som fritidslæsning
- om besøg af illustrator og fagbogsforfatter udløser opkvalificeret arbejde med faglig produktion og formidling - blandt eleverne.

Tiltag

Skolebiblioteket:

- er den igangsættende og ansvarlige i gennemførelsen af de nedenfor beskrevne forløb.
- tilbyder lærere ideer til forløb
- har altid materialer parat til udbud, såvel til lærere som elever
- tilbyder altid faglige input/lunter på biblioteket i form af udstillinger, undervisning, materialeformidling, kurser osv.
- formidler kontakt og afvikling af gæsteinspiratorer.
- er tovholder i evaluering af projekt

Generøst holdt fagbogsforfatter Kåre Øster sit foredrag uden vederlag, dette gav yderligere muligheder i projektet. I.flg aftale med projektlederen af Læselyst, børnebibliotekskonsulent Anna Enemark Brandt, har skolebiblioteket derfor kunnet anvende den resterende sum til andre faglæsningsaktiviteter. Resultatet blev indkøb af Elisabeth Arnbæks materiale "Læsedetektiven" til brug ved yderligere udvikling af gode faglige læsevaner.

Projektets handling indeholdt 3 lunter:

- 1 Fagligt læsekursus** med 5. årgang. Faglig læsekursus i klassen, kursus på skolebiblioteket om fagbøgers opbygning og fysiske placering (decimaltal), om undervisningsdatabaser, memoryspil, læsestrategier og – forståelse.
- 2 Fagbogsproduktion.**

Elevgruppen har, forud for selve produktionen, fordybet sig i forskellige materialetyper og strategier for, hvordan de bedst har kunnet ”angribe” dem med øget forståelse og anvendelse for øje. Dernæst har eleverne fokuseret på valgte faglige emner til egen fagbog. Skolebiblioteket har undervejs undervist i faglitteratur, her er også inddraget 5. årgangs formidling til 2. årgang. Selve produktionen blev gennemarbejdet i form af en uge, hvor alle årgangens lærere, fag og timer blev inddraget.

Som opkvalificering af elevernes arbejde var desuden indlagt kompetencegivende inspiration fra fagbogsforfatter Kåre Øster samt illustrator og billedunderviser Jannik Brotz. Begge undervisere forholdt sig til den aktuelle fabrikation ud fra den kommunikation og forståelsesramme bøgerne skulle indgå i med 2. årgang.

Eleverne arbejdede i grupper på 2-3 med naturlig faglig sparring til følge. Enkelte arbejdede alene.

Hele biblioteksområdet var inddraget i ugens arbejde, hvilken gav den nødvendige ro og pc-kapacitet.

3 Formidling og forankring af den gode læseproces.

Eleverproduceret fagbog formidles til elever i 2. årgang af 5. årgang.

Klasserne har valgt forskellige tilgange i formidlingsprocessen.

Fagbogen blev formidlet og oplæst af dens forfattere (2-3 elever) – til grupper af 2. kl. elever samt oplæst til et par 2. kl. elever ad gangen.

Nogle forfattere forfatterne medbragte fysiske ting til at anskueliggøre indholdet i fagbogen, andre læste og forklarede og enkelte læste alene højt.

Der blev desuden til få fagbøger anvendt transparenter i formidlingen.

Der er fokus på læseforståelse/-sikkerhed i 2. årgang og læsestrategier/-hastighed i 5. årgang.

Evaluering

Det konstateres, at det er væsentligt at have faste tovholdere i udviklingsforløb – dette for at stile direkte mod målet med projektet- at eleverne opnår øget læseforståelse og anvendelsesmuligheder samt at gøre faglig læsning til et fælles teamansvar.

Skolebiblioteket er vedblivende tovholdere i arbejdet omkring faglig læsning ind i det nye år.

Det er væsentligt at løfte udviklingsforløb med ”eksperter”, der bidrager til at højne det faglige indhold- kurser, foredrag, peptalk o. lign.

De enkelte projektdele er evalueret løbende i mundtlig form med de involverede lærere og elevgrupper.

Evalueringen har været og er en løbende proces, hvor skolebiblioteket bruger iagttagelserne til det videre arbejde.

Det er tydeligt at se 5.klasse elevernes øgede fokus på og anvendelse af faglige læsestrategier. Tydeligvis har en del flere elever end normalt fået den gode faglitteraturoplevelse – og er mere aktive omkring deres faglige læse- og forståelsesproces, end de måske ellers ville have været. Denne vurdering baseres på et skøn. Lærerne melder – ud fra elevernes forespørgsler og interesse, at eleverne arbejder mere bevidst med den faglige læsnings muligheder i fagene.

Med gradueret resultat giver eleverne sig mere sikkert i kast med forskellige læsestrategier i forskellige materialetyper og kilder. Yderligere at eleverne er nået et lille trin videre i træning og sikkerhed af personlige og grupperelaterede fremlæggelser. Nogle elever har oplevet fagproduktionens deadlines som frustrerende - ud fra ønsket om at kunne arbejde mere i dybden under forløbet, alle har nydt at arbejde med det samme forløb over længere tid.

For 2. klasses vedkommende er tilbagemeldingen fra lærerne, at eleverne har haft en god oplevelse, hvor de blev fortalt om emner, der havde umiddelbar interesse for dem. Skolebiblioteket har undervejs i hele forløbet arbejdet med faglig læsning sammen med 2. klasse. 2. klasse ved hvad faglitteratur er og kan bruges til og har opnået strategier for indholdsforståelse.

Forløbet har vist nok givet øget udlån fra fagbiblioteket. Efterfølgende udlånes mere faglitteratur til fritidslæsning. (eleverne spørger efter specifikke fagbøger i øget grad.)

I skrivende stund kan vi ikke tydeligt se, om 5. lærerteam har taget faglig læsning til sig som fællesansvar. Der snakkes om faglig læsning, det er et skridt på vejen.

Skolebibliotekets fortsatte arbejde omkring læseprocesser, vil i skoleåret 0809 have fokus på faglig læsning.

M.v.h.
Midtbykolens Skolebibliotek
Skolegade 7
8700 Horsens
Birgitte Søj Plougsgaard & Lisbeth Møller